

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Citind raportul Consiliului de Administrație al Băncii Naționale. — Arta financiară a doctorului Schacht. — Reorganizarea Ministerului Economiei Naționale. — Dela Tribunalul Sibiu. — „Banca Centrală pt. Industrie și Comerț” Cluj. — Bursa de efecte și acțiuni în 1938. — Polițe protestate în 1938. — Banca „Șercăiana”, Șercaia. — Bilanț. — Banca „Crișana”, S. A., Brad.

Citind raportul Consiliului de Administrație al Băncii Naționale.

Pentru adunarea generală ordinară a B. N. R. care a avut loc la 19 Februarie 1939, Consiliul de Administrație a întocmit un raport, așa cum e obiceiul în fiecare an. De data aceasta raportul e pus sub semnul unei intervenții mai active a B. N. R. în viața economică.

„Institutul Dvs. nu a șovăit nici o clipă, conștient de înalta sa misiune în Stat, de a colabora cât mai intens, în cadrul său statutar, cu onor. guvern, la marea operă de refacerea a țării”.

Raportul face o lungă expunere asupra situației economice a lumii și ajunge apoi la starea țării noastre; la paradoxele anului trecut, cu o producție agricolă deosebit de mare și cu atât de slabe posibilități de export. Pentru stimularea lui, sa-u dat prime de export pe lângă primele valutare. Ele au însumat în anul

trecut Lei 13.000 prima economică plus o cotă de devize libere. La prețul mondial de aproximativ 30.000 Lei vagonul, cota liberă de 30% este aproximativ 9000 Lei. Acești 9000 Lei în valută străină, așa cum au fost negociați la un curs urcat de cel puțin 120%, reprezintă o primă de cel puțin 10.000.— Prima totală a fost deci de Lei 23.000.—, adică aproape 80% din valoarea mărfurilor exportate. Numai cu aceste sacrificii, cari la cele 300.000 vagoane cereale exportate, reprezintă o sumă enormă, s'a putut realiza acel precedent de export de aproape 4 miliarde.

În fond, nu a pierdut B. N. R. nimic din această primă valutară, căci până la sfârșit B. N. R. a primit mult mai multe devize în forma aceasta, decât ar fi primit sub regimul vechiu. Acum când exportul e aproape complet lichidat, B. N. R. vine cu măsuri de restrângere a liberei negocieri.

În politica de credite, cel mai important capitol al raportului, se amintește de reducerea scontului la 3 și jumătate la sută și de o politică de credite ieftine inaugurată de B. N. R. Deasemenea se amintesc legile de apărare a creditului: suprimarea concordatului preventiv, și noua legiferare a camelei.

Problema creșterii portofoliului comercial e un capitol interesant. În acest loc raportul conține o mică eroare de calcul, care de altfel mai apare și în alte părți ale B. N. R. (de ex. cel din

de piața internațională și astfel eforturile ei de auto-întreținere vor eșua. Considerând că această prăbușire prorocită de mai înainte, nu a avut loc, în ciuda practicei de 6 ani, acum vorbesc despre evenimente aproape nenaturale, pe cari le numesc pe scurt „minunea financiară germană” și pe lângă aceasta învoacă persoana mea ca provocatorul acestei minuni, cu alte cuvinte eu am rolul unui scamator. În realitate nu e nici „minune” nici „scamatorie”. Nouă ne-a succedat a rezolva două probleme grave, dar existente ale poporului german și anume una: salvarea economiei naționale, a doua: reînălțarea armatei germane pe lângă asigurarea importului absolut necesar traiului, în așa fel ca mijloacele noastre de plată să nu sufere. A fost mai departe o problemă și desființarea șomajului. Astăzi putem afirma, că ne-a reușit să rezolvăm toate aceste probleme, dar numai pentru motivul că am fost conduși de niște principii foarte simple și naturale.

Baza principiilor noastre se află în recunoașterea foarte modestă dar curajoasă a realității. Nu numai în străinătate dar și în Germania însăși se afirmă foarte des, că eu a-și fi descoperit un nou sistem de economie politică. Declar că nu consider ca o datorie a mea întemeierea unor teorii noi, ci ținând seamă de realitate — asigurarea poporului german a acelor mijloace financiare, de care are neapărat nevoie în activitatea sa economică, fără ca prin aceasta cursul mărcii să sufere. Dacă în cursul timpului, la îndeplinirea misiunii mele m'am îndepărtat de la principiile clasice ale economiei politice, aceasta n'am făcut-o în dorința de a stabili noi principii, ci numai din simplul motiv că trebuia să țin seamă pe deplin de situația economică a poporului german. Astfel de multe ori a trebuit să părăsesc vechile drumuri bătătorite de întreaga lume de oarece principiile vechi deviau prea tare de la situația de fapt a economiei germane.

Prăbușirea economiei germane a atins punctul culminant în anul 1931; atunci s'a prăbușit creditul german. Datoriile noastre din străinătate au ajuns atunci la cifra de 25 miliarde Mărci, care sumă creditorii mai bucuroși ar fi dorit să o încaseze printr'o denunțare de trei luni, dar și rata care am remis-o străinătății atunci, a fost suficientă ca să distrugă viața economică germană. O persistență în principiile clasice pe timpurile acelea, ar fi fost egală cu prăbușirea, căci puterile de ajutorare proprii, cari se află în criză, nu și-ar fi ajuns ținta. Anume, cauzele tuturor crizelor, sunt curat numai de natură economică. Crizele economice de înainte de războiu și-au găsit mobilul în scăderea vieții economice, iar criza de credit din 1931, reprezenta ultimele zvârcoliri ale unei politici greșite. Nu economia a ajuns în faliment și mai puțin viața economică a Germaniei, ci numai și numai politica violentă a învingătorilor de la Versailles. Tocmai pentru această nu economia, ci numai politica a putut să ajute, aceea politică, care prin ajungere la cârmă a

național-socialismului a ieșit învingătoare în Germania.

Pe lângă acestea e interesantă constatarea, că național-socialismul în acțiunea sa nu s'a folosit de nici un principiu politico-economic dinainte pregătit, sau de vreun program. În locul acestora imediat după luarea conducerii s'a pornit o acțiune economică. Iar printr'o grijă deosebită s'au evitat toate acele greșeli, pe cari de exemplu Franța și Statele Unite le comit astăzi. Noi am pus la o parte ideea de finanțare a consumului și în locul ei am adoptat principiul de desvoltare a producției. În primul rând am conceput un vast plan de lucrări, pentru a procura de lucru, în al doilea rând ne-am apucat de mărirea producției în industria de armament, care este în plină desvoltare.

Declar, că pentru finanțarea acestora nu dispuneam de capitalul necesar, prin urmare a trebuit să recurgem la înmulțirea mijloacelor de plată. Principiile clasice de politică economică, permit înmulțirea mijloacelor de plată (Geldschöpfung), numai atunci când economia este deja supra încărcată cu bunuri de circulație. La tot cazul interzice lărgirea bruscă a creditului. Acest lucru e valabil pentru economia liberă și nu pentru cea dirijată, pentru că în aceasta proporția înmulțirii mijloacelor de plată este împreună cu problema prețurilor și a salariilor, ceea ce provoacă o nouă criză economică. Dar politica economică național-socialistă este condusă de Stat, ceea ce ne permite să împiedicăm urcarea prețurilor și a salariilor și tocmai din această cauză putem încerca apelând la credit, să producem bunuri noi. Desigur că trebuia să fim atenți la două chestiuni:

1. Care este limita până la care putem merge cu înmulțirea mijloacelor de plată (Geldschöpfung), fără ca trecând peste această limită să se producă fenomene de inflație;

2. Ce fel de bunuri să producem, de consum sau pentru nevoile armatei.

Dar salariile plătite pentru producerea materialului de război, mai bine zis creditele întrebuințate la producția acestora în mod natural sporesc cererea după bunuri de consum, iar pentru satisfacerea acestor cereri, este deasemenea nevoie de o producție corâmpunzătoare.

Pe de altă parte nu este permis să uităm că cu atât mai multă muncă putem întrebuința pentru producerea materialului de război, cu cât mai mic este consumul; de aici rezultă, că standardul de viață și producția de armament se găsesc în raport invers. Producerea materialului de război nu se poate și nu este permis s'o finanțezi numai prin înmulțirea mijloacelor de plată, ci în primul rând prin sporirea depunerilor spre fructificare.

Prin creditul acordat de institutul de emisiune al Reichului am clădit o punte spre finanțările normale, până atunci când viața economică din nou va produce un venit suficient, ca, prin depunerile spre fructificare

situația să se consolideze. Proporția creditului acordat este supraevaluată de străinătate; de fapt datoriile interne ale Reichului, sunt mult mai reduse decât suma presupusă. Am nădejdea, că va veni timpul, când vom putea da publicității cifrele adevărate, și atunci lumea se va mira, că ce credit redus a necesitat nu numai punerea în aplicare a planului de înarmare, dar și acțiunea de înlăturare a șomajului.

Banca Reichului putea avansa liniștită astfel de credite, cari din capul locului se cifrau la miliarde, deoarece nu se află singură în apărarea valutei germane; știa că însuși Statul cu întreg aparatul său o ocrotește în misiunea sa, controlând permanent acțiunea de lărgire a creditului. Aici în special țin să relev sistemul controlului permanent al emisiunii biletelor de bancă, care este criticat în întreaga lume, dar de care control a fost nevoie mai mult timp, tot așa cum era necesară și influința statului asupra prețurilor și a salariilor.

Acțiunea Băncii Reichului privitor la lărgirea creditului a încetat cu data de 1 Aprilie 1938 și astăzi împrumuturile interne și dările sunt suficiente pentru a acoperi plata comenzilor Statului. Anume la data de mai sus economia germană a atins treapta cea mai înaltă a capacității sale de producție, cu alte cuvinte toți factorii economici erau întrebuințați, adică bunuri noi nu se mai puteau produce, chiar dacă s'ar fi mărit creditele. Din contră dacă am mai fi sporit mijloacele de plată, aceasta era desigur în detrimentul economiei noastre naționale, căci prin sporirea creditului s'ar fi înlăturat concurența la procurarea materiilor prime și a brațelor de muncă.

Natural prin aceasta, riscul băncii Reichului n'a încetat, deoarece pe lângă formarea capitalului lichid a trebuit să uzăm în largă măsură și de piața monetară, ori este cunoscut că capitalurile caută plasamente pe termen scurt. De aceea deocamdată trebuie să menținem controlul asupra pieții capitalului, tot așa cum avem un control central asupra pieții monetare.

Din cele de mai sus se desprinde ușor, că banca Reichului în realitate duce o politică de credit îndrăznească, dar rezultatul obținut este o dovadă suficientă că nu este produsul unei „minuni“. Dacă dorim să vorbim neapărat de o minune, trebuie să o căutăm în politică, minunea se cristalizează în atitudinea politică a poporului german începând cu anul 1933, adică în conștiința națională, în disciplina și voința neclintită și credința statornică în viitorul națiunii. Aici zace cheia minunii.

Nici „planul nou“ al politicii comerciale nu este produsul unui scamator. Această politică o găsim în recunoașterea foarte logică și simplă, că nu singur banul este important, ci și împrejurarea că ce cantitate și ce anume putem cumpăra cu el. Există o mulțime de obiecte, pe cari Germania sau nu le produce, sau nu le produce în cantitate suficientă, consecința

e, că în interesul poporului, e constrânsă să le procure prin schimb. În astfel de împrejurări e foarte natural și probabil, ca națiunea în primul rând să caute a schimba acele bunuri cu altele pe cari ea singură le produce.

Găsesc că este ridicolă critica rea voitoare a străinătății privitor la năzuințele noastre de auto-înțefinare.

Dacă în primul rând căutăm să mărim producția propriilor noastre isvoare de materii prime, aceasta nici pe departe nu înseamnă că dorim să delăturăm comerțul extern. Știm foarte bine, că comerțul extern nu se referă numai la bunurile de folos obștesc, ci este foarte just ca el să stea și în slujba culturii. Comerțul existent între statele cu nivel industrial ridicat, confirmă acest lucru. De exemplu, comerțul extern între Germania și Anglia, este foarte activ, chiar mai activ de cât atunci când aceste două state se concureau reciproc pentru cucerirea pieții mondiale.

Dar să nu uităm că Germania are încă astăzi mari datorii în străinătate pentru balansarea importului. Are nevoie de mijloace de plată externe, pe cari le poate procura numai prin export. De aici rezultă, că la noi trebuie controlată nu numai replătirea datoriilor externe, ci chiar și comerțul extern. Știm că și în privința aceasta suntem în contradicție cu principiile clasice ale politicii economice, dar nu pentru aceia că am vrea să clădim teorii noi, ci din necesitate și pornind dela constatarea, că la noi politica economică clasică a dat greș, pentru simplul motiv, că la noi condițiunile preliminare sunt altele ca în celelalte țări. Politica economică clasică, ne învață că acolo trebuie să cumpărăm unde-i mai avantajos, unde prețurile sunt mai mici. Dar dacă lipsesc devizele necesare pentru plata importului, atunci în primul rând ni se pune întrebarea că peste tot unde se capătă marfă și care stat este dispus să livreze nu contra plată în numerar, ci în schimbul altor mărfuri.

Tot politica economică clasică spune că cumpărătorul trebuie să abstea de la import, dacă nu dispune de mijloace de plată externe. Ori anii trecuți sunt mărturie, că lumea nu se poate lipsi de o piață, care are 80 milioane de consumatori, de asemenea e în contradicție cu principiul clasic economic și faptul că astăzi nu producătorul este factorul, care domină viața economică, ci consumatorul. Acesta dictează astăzi în toată lumea.

Cu aceasta în legătură, declar solemn, că radicalismul contractelor bilaterale, nu își are originea în conduita comerțului nostru exterior; acest sistem ne-a fost impus de către creditorii noștri externi.

Aceasta este o consecință naturală a marilor despăgubiri de război, precum și a sistemului de clearing, care ne-a fost impus.

În momentul când adversarii noștri se vor declara gata, ca să rezolve împreună cu noi și în co-

mun consecințele dezastruoase ale despăgubirilor de război, noi ne vom întoarce la comerțul extern multilateral și la sistemul internațional de plată liber.

Eu am fost acela, care pe propriul meu „plan nou“ l-am numit „ingrozitor“ și am și astăzi aceeași părere. Nu i se poate însă tăgădui, că acest „plan nou“ are succese, cu toate acestea am nădejdea, că nu peste mult timp ne va reuși să renunțăm treptat la acest „plan nou“.

Dar până când trebuințele și lipsa noastră de devize ne constrâng, și până când în procurarea materiilor prime ne lovim de greutăți, și până când nu încetează lupta între politica datorilor și politica comercială, „planul nou“ trebuie să rămână în vigoare. „Planul nou“ a luat naștere tocmai din forța majoră în care ne-a împins străinătatea și se deosebește de alte principii numai într'altă, că în practică a ameliorat situațiunea noastră.

Nu contest, metodele noastre nu sunt întotdeauna conforme cu tradiția, dar de prezent Germania duce o luptă titanică pentru reclădirea ei și în interesul asigurării națiunii germane. Când se duce o luptă, care este decisivă pentru soarta unui popor, atunci să nu se mire nimeni dacă propriile noastre dispozițiuni sunt câte odată mai drastice. În măsura în care lumea va recunoaște acel adevăr etern, că o politică de pace, respectarea intereselor comune și înțelegerea sunt mai bune, decât experimentele forței; în măsură în care se va arăta gata să ne recunoască dreptul nostru de a trăi și să respecte posibilitățile noastre de trai, în aceeași măsură vor fi mai pașnice și metodele noastre.

S. R.

Reorganizarea Ministerului Economiei Naționale.

La 10 Ianuarie s'a pus în aplicare noua lege de organizare a Ministerului Economiei Naționale, prin care se încearcă o definitivare a sistemului economic inaugurat la 7 Aprilie 1939, prin numirea dlui M. Constantinescu guvernatorul B. N. R. în postul de Ministru al Economiei Naționale. S'a realizat astfel o unitate de comandament în viața economică a țării.

Actuala reorganizare urmărește introducerea unui spirit activ, creator, în rezolvarea problemelor economice curente. O renunțare la sterilitatea instituțiilor publice, atunci când e vorba de luat o inițiativă.

Dintre noile direcțiuni, una dintre cele mai interesante e aceea a *Creditului pentru Industrie*. Nu există deocamdată o lămurire mai amplă a rostului acestei direcțiuni așa cum l-au văzut inițiatorii ei, dar se poate bănui ușor rostul ei. E vorba de fixarea unei directive precise în această problemă a creditului industrial. Actualul rol al Ministerului Economiei Naționale este unul activ, de sprijinire și dirijare efectivă

a industriei. Ori creditul e unul dintre elementele de bază ale existenței unei industrii, mult mai important decât la comerț; din cauza aceasta există numai o direcțiune a creditului pentru industrie și nu și pentru comerț.

Noile direcțiuni sunt următoarele:

- Direcția materiilor prime;
 - ” încurajării producției industriale;
 - ” creditului pentru industrie;
 - ” organizațiilor profesionale;
 - ” personalului, administrației și secretariat;
 - ” petrolului;
 - ” prospecțiunilor și explorărilor miniere;
 - ” comercială și a redevențelor miniere;
 - ” reglementării importului;
 - ” încurajării și organizării exportului;
 - ” acordurilor și convențiilor comerciale;
 - ” energiei și organizarea economică;
- Pentru apărarea teritoriului;
- Direcția măsurilor și greutăților;
- ” contenciosului;
 - Institutul geologic al României;
 - Institutul central de statistică.

Această organizare e un început necesar. Rezultatele depind însă în locul dinții de oameni și spiritul care le conduce. Schimbarea făcută dovedește existența anterioară a unor lipsuri, cari desigur că nu au fost numai de ordin material.

Această nouă organizare pune însă actual problema orientării politicii noastre economice; vom avea o activitate economică controlată și îndrumată sau una dirijată? E bine să se cunoască acest lucru, noi credem că ne îndreptăm spre o economie foarte strict planificată și dirijată. Vom avea probabil în curând un plan economic pe un anumit număr de ani, așa cum au fost și sunt în marile state totalitare.

Dr. N. N. PETRA.

Tribunalul Sibiu

Dispensează Banca „Albina“ din Sibiu de atribuțiunile de lichidare a băncii „Plugarul“ din Bungard și numește ca lichidatori pe dnii Aurel Simtion, expert și Petru Moldovan, avocat din Sibiu.

Conform hotărârii Nr. Ca I. 1288/1935—18.

Se certifică de noi autenticitatea prezentei copii parțiale cu originalul păstrat în dosarul Tribunalului Sibiu, Nr. Ca. I. 1288/1935—18.

Sibiu, la 22 Februarie 1939.

Grefier:

Banca Centrală pt. Industrie și Comerț, s. a., Cluj.

AVIZ

„Banca Centrală pentru Industrie și Comerț“, s. a., Cluj, str. Regina Maria Nr. 1, angajează practicant. Se preține absolvirea unei școli comerciale sau licența unei Academii comerciale, precum și dovedirea satisfacerii obligamentelor militare. Ofertele scrise cu mâna proprie a petentului, precum și actele doveditoare și referințele se vor înainta la sediul central Cluj.

Bursa de Efecte și Acțiuni în 1938.

Dăm mai jos un tablou, al cursurilor medii lunare, a principalelor valori dela Bursa din București. O privire superficială arată câteva caracteristici:

Cursurile de încheiere, sunt toate cu excepția a trei din ele, peste cele dela sfârșitul anului trecut. Această urcare e mai sensibilă la Efectele publice, unde urcările au atins până la 20% (Bon. Imp.).

Banca Națională arată și ea una dintre cele mai frumoase urcări din cursul anului.

Interesant de observat este că din luna August în luna Septembrie aproape toate cursurile au scăzut. Acest fapt este o dovadă despre marea sensibilitate a bursei față de evenimentele cu caracter politic. O dovadă în plus a celor de mai sus, este faptul că în luna Octombrie, după aplanarea conflictului, cursurile arată îmbunătățire generală.

După scăderea din Septembrie cursurile au re- luat urcarea constantă dela începutul anului, încheind după cum am amintit, la cursuri superioare celor dela începutul anului dar totuși în general inferioare celor din luna August.

În general deci, în afară de scăderea accidentală din Septembrie, cursurile au arătat o tendință fermă de urcare. Aceasta se datorește în primul rând mai ales în ce privește Efectele cu dobânda fixă, faptului că dobânda acestor valori atrage mai mult pe capitaliști.

Această tendință de urcare e probabil să se mențină și în anul acesta, totuși anul trecut ne învață că numai un regim stabil atât înăuntru cât și în afară, poate asigura bursei o activitate normală necesară vieții economice.

Tabloul
cursurilor medii lunare al efectelor și acțiunilor în anul 1938.

	Ianuarie	Febr.	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Impropriet. 1922	58·31	60·44	64·50	64·18	61·62	61·56	64·38	64·50	62·28	62·92	61·09	60·98
Stabilizarea	41·06	40·82	43·89	47·81	55·62	57·94	64·22	64·03	60·38	62·15	61·62	62·18
Renta 1933	59	56·44	59·32	61·44	64·38	66	65·87	65·50	64·31	64·37	64·80	66·85
Inzestrarea	75·87	56·40	76	80·38	82·28	81·06	86·62	86·87	82·88	84·15	85·19	81·93
Consolidarea	37·12	37	38·57	40·50	43·06	42·50	44·40	44·25	42·25	43·06	43·22	42·68
Bonuri Imp.	39·75	39·20	42	43·38	46	47·38	47·38	49	48·88	47·25	48·45	48·45
Banca Națională	4914	4837	4875	4888	5000	5162	5638	5581	5364	5340	5500	5460
Banca Rom.	567·50	567·50	527	532	554	551	571	596	556	579	586	591
Banca de Credit.	380	377	375	378	375	375	390	389	438	428	427	406
Banca „Albina“	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380
Steaua Rom.	387·50	384	387	411	429	401	379	380	354	349	370	359
Astra Rom.	858·80	846	868	944	1056	1069	971	953	885	918	965	920
Dacia Rom.	4618·20	4575	4500	4425	4325	4350	4350	4350	4200	4000	4012	4050
Reșița	467·50	450	473	484	538	561	551	560	457	477	478	454
S. T. B.	1225	1277	1300	1259	1255	1270	1202	1209	1159	1221	1193	1177
Letea	848·80	892	863	805	819	850	867	912	886	912	962	967
Mica	1220	1290	1318	1340	1428	1410	1432	1471	1332	1369	1469	1499

Polife protestate în 1938.

Volumul creditului cambial, nu poate fi ușor stabilit, cu toată marea lui importanță pentru cunoașterea sistemului vieții economice a țării. Sunt numai mijloace indicate pentru aceasta și între ele, unul dintre cele mai importante este numărul cambiilor protestate. Creșterea sau scăderea numărului protestelor e în legătură directă cu numărul efectelor în circulație. Din păcate el mai variază foarte mult și în funcție de condițiile economice ale țării.

În 1938 valoarea polițelor protestate este de 708.374.944.— Lei, o creștere importantă față de anul trecut, când valoarea lor era de numai 521.223.874.— Lei. În anul 1935 polițele protestate au fost numai de Lei 494.433.179.—

În fruntea regiunilor în ce privește numărul polițelor protestate stau Bucureștii cu 414.670.169.— adică 74% din total. E o constatare care indică mereu acea exagerată centralizare de tot felul pe care o realizează Bucureștiul. Ardealul are din total 18% — și pe ținuturi: Someșul are 51.700.654.— iar Murășul 33.998.018.—.

Am spus că urcarea sau scăderea valorii polițelor protestate nu indică o urcare sau o scădere în aceeași măsură a numărului polițelor protestate. Un exemplu luat din practică dovedește destul de bine acest lucru. Astfel la un institut de credit au fost în anii 1935—1938, următoarele proteste în raport cu circulația:

Anul.	Protestate.	Circulația.
1935	317.012	29.440.240
1936	338.383	38.367.664
1937	293.339	54.004.220
1938	177.878	52.564.342

Se vede lămurit, că nu e posibil a afla un raport fix între proteste și mărimea creditului cambial acordat.

Se poate scoate concluzia, nu cu caracter absolut, exemplul de mai sus fiind izolat, dar se poate spune că mărimea numărului protestelor indică în acelaș timp și o mărire a creditului cambial, dar mai poate indica și o mărire a insolvenților, căci revenind la cifrele statistice dela început, observăm o creștere mare a protestelor în 1938 față de 1937, când e un fapt economic constatat, că anul 1938 nu a fost mai bun decât 1937 în nicio privință, deci concluzia care ar trebui trasă din cifrele de mai sus, justifică afirmația că anul 1938 a cunoscut un început de criză economică.

N. N. P.

Banca Șercăiana, s. a., Șercaia.

CONCURS

Banca „Șercăiana“, s. a., Șercaia, publică concurs pentru ocuparea unui post de contabil. Dela concurenți să cere să fie absolvenți a unei școli superioare de comerț, și praxă de bancă.

BANCA „CRIȘANA“, S. A., BRAD.

Inserisă în Registrul Bancar sub No. 16/1935.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii „CRIȘANA“, s. a. din Brad sunt convocați la

a XLVIII-a adunare generală ordinară,

în ziua de 14 Martie 1939, ora 11¹/₂, la sediul băncii din Brad cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul Censorilor pe exercițiul anului 1938;
2. Aprobarea Bilanțului și Contul de Profit și Pierdere încheiate la 31 Decembrie 1938; descărcarea Consiliului de administrație și a Censorilor;
3. Hotărîre asupra distribuirii beneficiului net;
4. Fixarea jetoanelor de prezență pentru Consiliul de administrație și retribuțiunea Comitetului de censored pentru anul de gestiune 1939;
5. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de administrație și alor 6 membri în Comitetul de censored pe termen de 3 ani.

În cazul când la aceasta adunare nu va fi reprezentat cel puțin 1/4 din capitalul social, conform art. 16 din statut, adunarea se va ține la 21 Martie 1939 la aceeași oră, în acelaș local și cu aceeași ordine de zi, fără altă convocare; în asemenea caz adunarea va putea lua deciziuni valabile, cu majoritatea absolută de voturi, oricare ar fi capitalul reprezentat prin acționarii prezenți.

Brad, la 16 Februarie 1939.

Consiliul de administrație.

BANCA „CRIȘANA“, S. A., BRAD.

Activ.	Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1938.				Pasiv.				
	Lei		b.		Lei		b.		
Cassa: a) Numerar efectiv	2.132.671	—			Capital social			10.000.000	—
b) Disponibil la B. N. R.	1.519.198	—	3.651.869	—	Fond de rezervă :				
Disponibil la bănci :					Rezervă legală			4.805.119	—
In țară			117.175	—	Fonduri de amortiment :				
Portofoliu de titluri :					Pentru creanțe dubioase			1.320.877	—
Titluri românești :					Alte fonduri :				
Cu venit fix :					Fondul filantropic „I. Ghișa”	1.120.000	—		
Efecte publice . . . v. n. 1.527.000	—	778.538	—		Fondul „V. Damian”	30.000	—	1.150.000	—
Cu venit variabil :					Fondul de pensii pt. funcționari			3.038.612	—
a) Acțiuni cotate la bursă v. n. 173.500	—	187.799	—	Depuneri spre fructificare :					
b) Acțiuni necotate la bursă v. n. 128.350	—	71.530	—	Depuneri noi : cu livrete de economii, nominative dar plătibile la purtător :					
Total : v. n. 1.828.850	—			a) La vedere	893.760	—			
Plasamentul fondului gen. de rezervă :				b) Pe termen	10.284.213	—	11.177.973	—	
Efecte garant. de stat. v. n. 1.137.000	—		605.495	—	Depuneri vechi : pe termen		3.010.255	—	14.188.228
Portofoliu de scont : Plătibil în țară :				Creditori :					761.917
a) Cambii cu giruri	12.468.286	—		Din țară					
b) Cambii cu gir și acop. hipotecară	2.734.025	—	15.202.311	—	Angajamente de reescont :				
din acestea :				In conversiune, (cota redusă) la B. N. R.					1.190.946
In suferință	73.130	—		Dividende neridicate					31.545
Debitori : Din țară :				Conturi diverse					953.686
a) Debitori fără garanții	186.539	—		Conturi transitorii (dobânzi cuvenite anului 1939					434.055
b) Debitori garantați cu titluri	9.709.116	—		Beneficiu net					1.033.506
c) Debitori garantați cu mărfuri	32.896	—	9.928.551						
Creanțe în conversiune : conform legii din 7, IV 1934 :									
a) In portofoliu (cota redusă)	3.059.350	—							
b) Reescontate la B. N. R. (cota redusă)	1.190.946	—	4.250.296						
Imobile :									
a) Pentru uzul propriu și inmag. de mărfuri	2.400.000	—							
b) Alte imobile	540.000	—	2.940.000						
Mobilier			60.000						
Diverse : Titlurile fondului de pensii val. nom.	1.578.500	—							
			1.114.927						
			38.908.491						38.908.491

Conturi de ordine.

	Lei		b.			Lei		b.	
Cauțiuni statutare	700.000	—			Deponenți de cauțiuni statutare	700.000	—		
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	4.740.800	—			Dep. de ipot., cesiuni, mărfuri în gaj și gar. div.	4.740.800	—		
			5.440.800	—				5.440.800	—

Debit.

Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1938.

Credit.

	Lei		b.			Lei		b.	
Cheltuieli de administrație :					Dobânzi încasate :				
a) Salarii și indemnizații	689.096	—			a) Dela portofoliu de scont	1.238.544	—		
b) Diverse	268.055	—	957.151	—	b) Dela debitori	844.902	—	2.083.446	—
Impozite și taxe			171.698	—	Comisioane încasate și venituri div.			603.912	—
Dobânzi plătite :					Venitul portofoliului de titluri :				
La depuneri	796.593	—			Din cupoane exigibile			118.841	—
Beneficiu net	1.033.506	—			Venitul imobilelor			140.800	—
			2.958.948	—	Incasări din creanțe amortizate			11.949	—
								2.958.948	—

Brad, la 31 Decembrie 1938.

ss. Ioan Ghișa, Director, expert contabil.

Pentru contabilitate : ss. Maria Deeserdi.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE :

ss. Aron Roman, președinte. ss. Dr. Nerva Ocu, v. președ. ss. Dr. Iacob Ocu. ss. Ing. Ioan Gîgurtu. ss. Dr. Cornel Glava.
 ss. Andron Bogdan. ss. Ioan Cutean. ss. Dr. Teodor Băbuția. ss. Ing. Valer Ambruș. ss. Carol Schenk ss. Dirgil Butz.

COMITETUL DE CENSORI :

Subsemnatul comitet de censori am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Brad, la 16 Februarie 1939.

ss. Iosif Comșa, președinte.
 ss. Petru Câmpean.

ss. Ioachim Ivan.

ss. Alexandru Draia.

ss. Nicolae Turucu.

ss. Brutus Păcuraru, expert-contabil.